

LØGN OG BARN

Derfor lyver barnet ditt

Skrevet av: Bjørnhild Fjeld

Sist oppdatert: 24.03.2010

Ofte er det foreldrene selv som legger til rette for barnets løgn.

– De fleste barn lyver fra tid til annen. Men de fleste foreldre lyver også, enten til andre voksne eller til barna sine, sier dr. Victoria Talwar til Foreldre & Barn.

Talwar er en av verdens fremste eksperter på barn som lyver. Hun leder et forskningsteam ved McGill University Montreal i Canada.

Teamet avslørte at sju av ti barn i alderen 4-7 år lyver. Og den viktigste årsaken til at barn lyver, er at de kopierer foreldrene sine, mener dr. Talwar. At de lyver kan være et tegn på intelligens, forteller forskeren.

Intelligente løgnere

Å kunne lyve er en del av et barns utvikling. Det krever intelligens å overbevise andre om en historie som ikke er sann.

Oppvakte barn klarer å lyve bevisst allerede i en alder av 2 til 3 år.

Når de er så små, kan det være for å skaffe seg selv fordeler eller unngå straff.

Etter hvert blir løgnene mer sofistikerte – for å være høflig, gjøre seg interessant eller dekke over for en venn, for eksempel.

Lyve eller tyste?

Men noen ganger kan foreldrene skyldes seg selv for at barna deres lyver. Hvis de har veldig rigide og strenge regler, kan barnet føle at det er nødt til å lyve for å fungere i sitt sosiale miljø med jevnaldrende.

En undersøkelse blant amerikanske high school-elever viste at 98 prosent av dem hadde løyet til foreldrene sine, om alt fra alkohol og rusmidler til kjæresten og hvilke filmer de så på kino. Like mange mente at lyving er moralsk forkastelig.

Foreldre må også være klar over at det sitter langt inne for større barn å tyste på kameratene. «Hvem har lært deg det banneordet?» kan du spørre.

Da setter du barnet i en umulig lojalitetskonflikt. Barnet vil ikke lyve, men heller ikke angi kameraten og skape ubehageligheter.

Ulike løgner

– **Barn har en grunnleggende forståelse av løgn før de når skolealder, sier løgnforsker Talwar.**

For å avsløre i hvor stor grad barna løy plasserte forskerne dem i et rom, en og en, og ba dem se inn i en vegg uten å snu seg rundt. Barna fikk beskjed om at det lå en leke på bordet som de ikke skulle se på.

I løpet av en kort stund hadde nesten alle barna snudd seg for å se på leken. Men 74 prosent av barna i alderen 4 til 7 år løy om det etterpå.

– De forstår at det er galt å lyve. Men de klarer ikke å skille ulike typer løgner. Små barn vil mene at alle «feil» utsagn er løgner, sier løgnforsker Talwar.

– Hvis foreldrene sier at de kan få lov til å gå og kjøpe iskrem på søndag, og det viser det seg at iskiosken er stengt, vil små barn mene at foreldrene lyver for dem. Ironi er også vanskelig å forstå for små barn, sier Talwar.

Normalt utviklede barn vil skille mellom fantasi og virkelighet i 7-årsalderen.

Sosialisering

Løgn er en viktig del av sosialiseringen.

Hvis barnet får en gave som ikke faller i smak, vil vi likevel at de skal takke og si at de synes den er fin.

Det er heller ikke god tone å klage på maten, selv om den er nærmest uspiselig.

Å si sin ærlige mening er ikke alltid bra, med andre ord.

Smører med småløgner

Voksne lyver over en lav sko. Vi lyver om kunnskaper vi ikke har på jobbintervjuer, finner på unnskyldninger for å slippe og gå på en fest eller om hvorfor vi er sent ute.

Svein Magnussen, professor dr. philos i kognitiv psykologi ved Universitetet i Oslo, mener de store og små hvite løgnene på sosiale arenaer fungerer som en «smøremekanisme».

– **En liten hvit løgn gjør situasjonen enklere og bedre for andre. Vi må jo ikke på død og liv hamre inn alle svakheter og mangler folk har, og få fram nøyaktig hva vi mener hele tiden. Det tror jeg hadde blitt veldig slitsomt for alle i lengden, sier Magnussen.**

Dette gjør du når barn lyver

- Finn ut hvorfor barnet lyver og ta stilling til alvorlighetsgraden. Konfronter barnet rolig og tydelig, vis at du forstår at barnet lyver.
- Gå i deg selv: Slurver du mye med sannheten selv, vil også barnet ditt trolig lyve.
- Gi konsekvenser: Det skal alltid lønne seg for barnet å fortelle sannheten.
- Unngå å sette barnet i en situasjon der den letteste utveien er å lyve.
- Løgn kan være uttrykk for at noe annet er galt. Ta kontakt med fagfolk dersom barnet

lyver veldig mye.

Kilder: Cappelens store bok om barnet (Misvær 2005), www.talwarresearch.com.

Foreldre er rollemodeller

– Det er kanskje ikke alltid så farlig om man lyver litt av og til, men generelt er det bra å lære barna at de skal være ærlige, mener den kanadiske løgnforskeren dr. Victoria Talwar.

Det viktigste er at foreldre selv er ærlige, og gode rollemodeller for barna. For selv om alle forteller en og annen løgn, er det ikke god oppførsel å lyve.

Foreldrene bør legge til rette for at det skal lønne seg å fortelle sannheten. Når barn lyver, er det ofte fordi de frykter straffen de kan få hvis de forteller om hva som virkelig skjedde.

– Barn bør berømmes for å fortelle sannheten, selv om sannheten er ubehagelig. De bør forstå at konsekvensene er større hvis de lyver, mener Talwar.

LES MER:

Få hjelp til barnefordelingen

Fikk frostskader av kuldekrem

Så lite kulde tåler barna

Middag for hele uka på 2 timer

URL: <http://www.klikk.no/foreldre/foreldreogbarn/article534934.ece>Klikk for mer